

עֲזָרֵי מַעַם הַשָּׁמַיִם עוֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ

סֵפֶר הַזֵּהָר

שִׁחְבֵּר הַתֵּנָא הָאֱלֹקִי רַבָּן שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי זִיע"א

וּבּוֹ: "סֵפֶר הַזֵּהָר", "זֵהָר חֻדְשׁ", "תְּקוּנֵי הַזֵּהָר"

מְנַקֵּד

פְּרִשְׁת וַיְחִי

מִבְּאֵר בְּלִשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ עִם פְּרוּשׁ מִל וְנִחְמָד לְמַעַן יִדוּץ הַלּוֹמֵד בּוֹ

מחולק ל- תתק"ס (960) קונטרסים

ל"ב כרכים של לי חלקים

כרך ז' - חלק כ"ד

קונטרס 204

מופץ ללא מטרת רווח כלל - לקירוב הגאולה ברחמים

בְּסִפְרָא דְא יִפְקוּן בֵּית מִן גְּלִיתָא בְּרַחְמֵי

יחד שבטי ישראל לסיים כל ספר הזוהר בדקות ספורות

"קודשא בריך הוא אורייתא וישאל חד הוא"

יוצא לאור על ידי "מפעל הזהר העולמי"

אָדָר א' תשע"א לפ"ק - בעיה"ק בית שמש תובב"א

אָנָּא שְׂאִיל מֵהֶם (ס"א מְהוּ), פְּשָׂרָא דְחֵמִית. פְּתַחוּ
וְאָמְרוּ, נוֹשֵׂא עֵוֹן חֵמִיתָא. אָמַר, דָּא הוּא תְּקוּנָא
תְּנִינָא. יְתִיב. אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, הָאִידְנָא אֲתַקְשֵׁר
(ס"א אֲתַבְסָם) עֲלֵמָא. בְּרִידְ אַנְתָּ רַבִּי חֲזַקְיָה, לְעֵתִיקָא
דְעֵתִיקוּן.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, בְּלָהוּ בוֹצִינִין חֲבָרִין, דְּאֲתִיִּין בְּהַאי
עֲזָקָא קַדִּישָׁא. אֲסַהֲדָנָא עָלֵי שְׁמַיָּא עֲלֵאִין
דְעֲלֵאִין, וְאַרְעָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה דְעֲלָאָה. דְּאָנָּא חֵמִי
הֲשָׂתָא, מַה דְּלֵא חֵמָא בַר נָשׁ, מִיּוֹמָא דְסָלִיק מִשָּׂה
זְמַנָּא תְּנִינָא לְטוּרָא דְסִינֵי. דְּאָנָּא חֵמִינָא אֲנָפְאִי
נְהִירִין, בְּנְהוּרָא דְשִׁמְשָׁא תְּקִיפָא, דְּזִמְוִין לְמִיפְק
בְּאַסְוּוּתָא לְעֲלֵמָא. דְכַתִּיב, (מלאכי ג) וְזָרְחָה לְכֶם יִרְאִי

ספר נפלאות הזוהר

היזתר קטן - "אידרא זוטא" - שהתקיים מאחר יותר, שבו נזכרו פחות חכמים, כדלהלן.

ב. ב"אידרא רבא" בא תאור דיוניקה של תשעה מהחבריא של רבי שמעון בן יוחאי, שהתכנסו יחד עמו לדון בסודות הגדולים והעמקים של הקבלה. התשעה הם: רבי אלעזר בנו, רבי אבא, רבי יהודה, רבי יוסי בר יעקב, רבי יצחק, רבי חזקיה בר רב, רבי חזא, רבי יוסי ורבי ייסא.

אחרי פתיחת הדרוש בפי רשב"י, קמים החכמים, האחד אחר חברו, ודורשים בסוד האלקות, כאשר רשב"י עונה ומוסיף על דבריהם.

הקדמה לזוהר תתק"ס חלקים - מבצע "יחד כל ישראל"

ישראל הקדושים והטהורים ה'מה כלולים כל ששים רבוא נשמות בתוך ספר הזוה"ק, בדפנת רבינו הקדוש הרמח"ל זי"ע באגרותיו. ולכן כל אחד יטמין עצמו בספר הזוהר הק' במיוחד בדורנו דרא בתראה ודור אחרון. ובזהר (זהר חלק ג' דף קנ"ג: ברעיא מהימנא כתב דהוא "תיבת נח" שמציל מפני המבול הנורא. ולזה תקן הרמח"ל זי"ע דיקבצו את כל ישראל ללמוד זוה"ק ובזה יתבטלו כל הגזרות – ויצמחו הישועות בצמיחת קרן דוד במהרה. (ועין בספר זכותא דרשב"י).

כתב בשדי חמד (מערכת מ' סוף בלל קצ"ח) וז"ל: מצוה שעושים אותה הרבה בני אדם בשתפנות, כל אחד נוטל שכר פאילו עשאה פולה לבדו, ומטעם זה נוהגים כל בית ישראל לעשות חבורת ש"ס ומחלקים הש"ס בין כמה בני אדם, שכל אחד לוקח מסכת אחת, ועושים סיום פעם אחת בשנה, וכן חבורות שחלקו ביניהם ללמוד סדר משניות, ושורת הדין נותנת שיטול כל אחד ואחד שכר פאילו למד הש"ס פולו, עכ"ל. – שמחת סיום ספר הזהר: הרבי רבי ברוך נכד הבעל שם טוב זיע"א, נהג בכל שנה ושנה ביום ל"ג בעומר לעשות סיום ספרי הזהר הקדוש, ואחר הסיום לקח הספר הזהר בידי קדשו ורקד כמה שעות, ואחרי רקודין דקדשה משמחת היום ומשמחת התורה נשק בפי קדשו את ספר הזהר ואמר בזה הלשון, "איך קען דיה, און דו קענסט מיר" [פירוש: אני מפיר אותך, ואתה מפיר אותי]. (טעמי המנהגים).

קריאת גדולי ירושלים בשנת תרפ"א: מעלת למוד הזהר הקדוש אשר הוא מבטל כל מיני פרעניות וגזרות קשות ורעות ומותנא וחרבא ובזה מעלמא... לשקד על למוד הזהר לגמר בארץ ובחוצה לארץ אלף סיומים... וברור כי גם אנשי חוץ לארץ יעלה הלמוד שלהם עם אנשי עיר הקדש במסלת בית קדש הקדשים בסוד כל ישראל ערבים זה בזה, ונכנס לשנה חדשה שנת גאלה וישועה ברחמים על עמו ישראל ועל כל העולם כלו... סיום זהר לעלוי מזל עם ישראל ולבטל כל הצרים אותם עליונים ותחתונים, ויפר עצת אויבינו ויקלקל מחשבותם ולא תעשינה ידיהם תושינה, וישראל ישכן לבטח ונראה בנחמת ציון, ובמהרה יתקיים "וקראתם דרור בארץ אבי"ר.

הלומדים בחבורה – כל אחד כמה דקות ומשתתפים ומתאחדים ברצונם, עולה להם לפולם שלמדו כל הזוה"ק, וכך נוכל בשבע דקות לעשות סיומי זוהר לאלפים, ויתקיים בנו דברי הנביא ישעיה (פרק ס' כ"ב) "הקטן יהיה לאלף" שאפילו בדורנו הנמוך – יוכל להחשב לשר האלף, שסים כל הזוה"ק, ובפלא יועץ (ערך רבים) כתב: וכמה מעלות טובות לתורה דרבים ותפלה דרבים וכל מצוה הנעשית ברבים, הנה כי פן ראוי לכל אדם להתחבר עם יראי ה' וחושבי שמו ולקיים מאמר דוד המלך ע"ה (תהילים קי"ט ס"ג) "חבר אני לכל אשר יראוך". עכ"ל.

על סיום "כל ספר הזהר" בגירסא מצינו מנהג ישראל לעשות אז סעדת מצוה ולפטור בכורים מתענית בערב פסח. (ספר דרך ארץ מנהגי יהודי ארם צובה חלק א' עמוד כ"ז). (ועין בשו"ת פרחי פהונה חלק אר"ח סי' ג"ג)... וממילא כל שכן בלמוד הזוהר

עלינו לשמוח בסיום למודו, שזכות לימוד הזוהר הוא הדבר היחיד להוציאנו מעבדות לחרות כנזכר בזוהר הקדוש, ועוד שהזוהר מלא על גדותיו ממשניות, ובכלל מסכתות נחשב, וזה הוא בכלל סעודת מצוה, עת"ד.

ובספר תולדות קול יהודה (אות ל"ג) איתא עובדא: דפעם אחת ביומי דאב קודם הצום עשה סעודת סיום ואכלו בשר, ושאלו אותו על מה עשה סיום, והשיב כי סים את הספר הקדוש עשרה מאמרות להרמ"ע מפאנו ז"ל, וכן במנהגיו (שם אות קכ"ט), פעם אחת במוצאי תשעה באב אכל בשר, ואמר שיש לו סיום על ספר פרי עץ חיים (להאר"י הקדוש), ע"כ. ובספר סוד ה' מבאר: ועל פי דברי הפסא מלך והבן איש חי ועודו – מעלת הלמוד בזוה"ק, שהלמוד ממש נתהפך לאיש חדש וטהור, ומתמלא שמחה בכל רגע בלומדו, ובוודאי בסיים כל חלק, כמו ספר התיקונים, זהר על התורה, וזוהר חדש, עלינו לשמוח ולעשות סעודה גדולה על כל חלקי הזוהר ובוודאי על האדרא הקדושה שבלמוד האדרא הקדושה זוכה שהרשב"י בכבודו ובעצמו בא מעטר כמלך ויושב ומקשיב בקולו בשלומד האדרא.

כתב המקבל הקדוש רבי אברהם אזולאי זי"ע א זקנו של החיד"א בשם המקבל הרב אברהם גלאנטי זי"ע, בספרו "אור החמה" על ה"אדרא דמשפנא" (שבפרשת משפטים דף קכ"ג ע"ב), וזה לשון קדשו: אפילו עוד היום אחר שנפטר רשב"י מבינינו, כל זמן שאנו עוסקים בדברי האדרא, "אתער" בא רבי שמעון מעטר כמלך בעטרותיו בראש, ויושב בגון, עכ"ל. האם יש שמחה גדולה מזו, על פן ראוי לעשות סעודת מצוה. ובוודאי כאשר יבקש ויתפלל בזכות הרשב"י תתקבל תפלתו ותעשה בקשתו, ומבאר בכתבי האר"י (שער הפסוקים, שיר השירים): "היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני": ראשי תבות ח' בירים מ' קשיבים ל' קולך ה' שמיעני, הוא חמלה, כמו שדרשו בזוהר בפרשת שמות (דף י"ב ע"ב), על פסוק והנה נער בוכה ותחמל עליו וגו', והבן זה, עכ"ל. ובזה שם בארו שהשכינה חומלת כאשר חוזרים בתשובה, שקודם קטרגה מדת הדין על בטול תורה, וכאשר חוזרים בתשובה ומתקנים, מיד חומלת השכינה הקדושה, ונשמעת התפילה ועל דרך דברי האר"י כאשר משתף עצמו עם הציבור בלמודו, אז מעורר את השכינה הקדושה לחמל עליו ולשמע תפלתו ולעשות בקשתו לטובה. ובאור החיים הקדוש כתב דגואל הראשון הוא גואל האחרון כמו שאמרו בזוה"ק מ'ה ש'היה היא – ראשי תבות משה – שיהיה, שהוא הגואל האחרון. (אפשר לרמוז דהרשב"י נשמת משה ובזכותו נגאל), ואין משה רבינו ע"ה מוסר התורה רוצה לגאול עם של בטלנים, עת"ד האור החיים הקדוש זי"ע א. ובזוה"ק קראו למי שלא לומד סודות התורה ולכלל הפחות למוד בקריאה זוה"ק, עם הארץ, ובגללו מתעבב הגאולה רח"ל. על פן פלנו צריכים להתחזק ולהתאחד בלמוד הקדוש הזה. וברוך ה' שזכינו בדרךנו להתחבר כלל ישראל עם "מפעל הזוהר העולמי" העובד ללא לאות ללא מטרות רוח, ולוקח על שכמו משא ועול החובות למען הקים השכינה הקדושה ולשמח לאבינו שבשמים – על פן אחי! כל אחד יכלל בלמוד הנשגב הזה למען פדות השכינה הקדושה ולמען פדות נפשנו ופדות עמו ישראל בקרוב בימינו ברחמים, אכ"ר.

תפלה קדם למוד האוהר הקדוש

רבון העולמים ואדוני האדונים, אב הרחמים והסליחות. מודים אנחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, בקדשה ובהשתחויה, שקרבתנו לתורתך ולעבודתך עבודת הקדש, ונתת לנו חלק בסודות תורתך הקדושה. מה אנו, מה חיינו, אשר עשית עמנו חסד גדול כזה. על כן אנחנו מפילים תחנונינו לפניך, שתמחול, ותסלח, לכל חטאתינו ועוונותינו, ואל יהיו עוונותינו מכדילים בינינו לביניך. ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו, שתכוננו לבבינו ליראתך ואהבתך, ותקשיב אזניך לדברינו אלה, ותפתח לבבינו הערל בסודות תורתך, ויהיה למודנו זה נחת רוח לפני כסא כבודך פריח ניחוח. ותאציל עלינו אור מקור נשמתנו בכל פחינתנו, ושיתנוצצו ניצוצות עבדיך הקדושים אשר על ידם גלית דבריך אלה בעולם. וזכותם, וזכות אבותם, וזכות תורתם, ותמימותם, וקדשם, יעמוד לנו לבל נפשל בדברים אלו. ובזכותם תאיר עינינו במה שאנו לומדים. כמאמר נעים זמירות ישראל "גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך". יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יי צורי וגואלי. כי יי יתן חכמה מפיו דעת ותרונה: (קבלה מהאר"ל)

לשים יחוד קודשא בריה הוא ושכינתיה, בדחילו ורחימו, ורחימו ודחילו, ליחדא שם יוד בן"י בוא"ו בן"י ביהודא שלים, על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל לאקמא שכינתא מעפרא, ולעלוי שכינת עויגו אם הבנים שמחה. הריני מקשר עצמי בלימוד הקדוש הזה בנשמת כל התנאים והצדיקים הפתובים בזוהר הקדוש ובראשם התנא האלוני רבי שמעון בר יוחאי ורבי אלעזר בנו. ועל ידי זה תתקיים תפלת דוד המלך עליו השלום (תהלים סא, ד-ה) פי הית מחסה לי מגדל עז מפני אויב. אגורה באהלה עולמים אחסה בסתר כנפיה סלה. ואזפה שבלמודינו זה יהיו שפתותיהם דובבות בקבר, למען שמו באהבה לעשות נחת רוח ליוצרנו ולעשות רצון בוראנו. ובהדין ספרא ספר האוהר, יפקון ישראל מן גלותא ברחמי, יראה אל עבדיך פעלה והדרך על בניהם. ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו, ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו (תהלים צ, טז-יז). (סוד ה')

[תפלה לרפואות וישועות]

הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת לרעה פמוה, והריני אוהב כל אחד מבני ישראל כנפשי ומאדי, והריני מזמין את פי ללמוד בספר הזהר הקדוש לזכות ... כב"פ (וכאן יפרט בקשות) [לרפואות...] [ישועת ...] [לבנים ...] השם ישלח דברו יחזקהו וירפאהו ברפואת הנפש ורפואת הגוף ברמ"ח אבריו ושם"ה גידיו בתוך שאר חולי ישראל ויארץ ימיו ושנותיו בנעימים] [ויזשיעהו בדבר ישועה ורחמים ...] אמן סלה.

שְׁמִי שָׁמַשׁ צְדָקָה וּמִרְפָּא בְּכַנְפֵיהָ. וְעוֹד דְּאַנָּא יְדַעְנָא
דְּאַנְפָּאי נְהִירִין, וּמִשָּׁה לָּא יָדַע וְלָא אֶסְתַּכַּל. הָדָא
הוּא דְכְּתִיב, (שְׁמוֹת ל"ד) וּמִשָּׁה לָּא יָדַע כִּי קָרַן עוֹר פָּנָיו.

וְעוֹד, דְּאַנָּא חָמִי בְּעֵינֵי, תְּלִיסַר מְכִילִין גְּלִיפִין קָמְאֵי,
וּנְהִירִין כְּבוּצֵינִין. וְכַד אֶתְפְּרִישׁ כָּל חַד מְנַיִהוּ
מִפּוּמֵיכּוֹן, אֶסְתַּלִּיק וְאֶתְתַּקּוּן, וְאֶתְעַטֵּר וְאֶתְטַמֵּר
בְּטְמִירוּתָא דְתַקּוּנֵי דְדִיקְנָא, וְכָל אַחֲרָנִין אֶשְׁתַּאֲרוּן.
וּבְעוֹד דְּכָל חַד מִתְפָּרֵשׁ בְּפּוּמֵיכּוֹן, נְהִיר וְאֶתְעַטֵּר וְיִתִּיב
כְּמִלְכָּא בְּגוּ חֵילֵיהָ. וְכַד אֶסְתַּיִם לְאֶתְפָּרֵשׁ, סְלִיק
וְאֶתְעַטֵּר בְּעֵטְרָא קַדִּישָׁא, וְאֶתְתַּקּוּן וְאֶתְטַמֵּר, וְיִתִּיב
בְּתַקּוּנֵי דְדִיקְנָא קַדִּישָׁא, וְכֵן לְכָל חַד וְחַד. אֲזַדְרִזוּ

ספר נפלאות הזוהר

ג. עקרון של הדרשות בחלק זה באות לבאר את דברי ה"ספרא דצניעותא",
המשמש לחלק זה מעין "משנה" ביחס ל"גמרא". ולכן לעתים נמצא ב"אידרא רבא"
לשון "הספרא דצניעותא" כבסיס להסברם של חכמי האידרא.

ד. בסיומו של ה"אידרא" נפטרים שלשה מן החכמים, רבי יוסי בר יעקב, רבי
חזקיה ורבי ייסא.

כב) אידרא זוטא

ה"אידרא זוטא" נמצא בזהר ח"ג פרשת האזינו (מן דף רפ"ז ע"ב עד דף רצ"ו ע"ב),
ונקרא "אידרא זוטא", שפרושו: הכנוס הקטן, להבדילו מן הכנוס הגדול - "אידרא
רבא". ב"אידרא זוטא" נתפסו שוב החכמים בני חברתו של רשב"י, והפעם שבעה

הא חזי, הללויה, הכא אית שבחא עלאה דמארי דכלא. אתר דלא שלטא ביה עינא למנדע ולאסתכלא (כ"א אתר), דאיהו טמירא דכל טמירין. ומאן איהו, י"ה. שמה עלאה על כלא.

בא ראה, הללויה, כאן יש שבח עליון של רבון הכל, מקום שאין העין שולטת בו לדעת ולהתבונן [מקום], שהוא טמיר של כל הטמירים, ומיהו? י"ה, שם עליון על הכל.

ובגין כך הללויה, שבחא ושמה כחדא, כלילין כחדא. והכא סתים מלה דאמר הללויה, ולא אמר מאן הללויה, למאן אמרו הללו, אלא כמה די"ה סתים, הכי שבחא דשבוחי סתים אינון, דמשבחי לא ידענא מאן אינון, והכי אצטריך למהוי כלא סתים, ברזא עלאה. ולבתר דסתים ברזא עלאה, גלי ואמר, הללו עבדי ה' הללו את שם ה'. בגין דדא איהו אתר דלא סתים כההוא עלאה טמירא דכל טמירין. דא הוא אתר דאקרי שם, כמה דאת אמר, (שמואל ב' 1) אשר נקרא שם שם ה'.

ומשום כך הללויה, שבח ושם כאחד, כלולים כאחד, וכאן נסתר הדבר שאמר הללויה ולא אמר מי הללויה, למי אמרו הללו? אלא כמו שי"ה נסתר, כך שבח שמשבחים הם נסתרים, שמשבחים לא ידענו מי הם, וכך צריך הכל להיות נסתר בסוד עליון. ואחר שנסתר בסוד עליון, גלה ואמר הללו עבדי ה' הללו את שם ה', משום שהיו מקום שלא נסתר, כאותו עליון הטמיר של כל הטמירים. זהו מקום שנקרא שם, כמו שנאמר (שמואל-ב' 1) אשר נקרא שם שם ה'.

קדמאה סתים דלא (כ"א דא) גליא, (תניינא) סתים וגליא, ובגין דקיימא באתגלייא, אמר אינון דקא משבחי לההוא אתר, מאן אינון. וקאמר דאינון עבדי ה', דאתחזון לשבחא לאתר דא.

הראשון נסתר שאינו (יה) גלוי. [השני] נסתר וגלוי. ומשום שעומד בהתגלות אמר, אותם שמשבחים לאותו מקום מי הם? ואמר שהם עבדי ה' הראויים לשבח את המקום הזה. יהי שם ה' מברך, מה שונה שאמר יהי? אלא יהי - סוד ההמשכה מאותו מקום עליון, שהוא נסתר, כמו שאמרנו, שהוא י"ה, עד סוד הברית שהוא יו"ד תחתונה, כמו שי"ד העליונה, הראשית פסוף.

יהי שם ה' מברך, מאי שנא דקאמר יהי. אלא יהי, רזא דאמשכותא מההוא אתר עלאה, דאיהו סתים דקאמרן, דאיהו י"ה, עד רזא דברית, דאיהו יו"ד תתאה, כגוונא דיו"ד עלאה, שירותא כסופא.

ומשום כך יהי, סוד ההמשכה מטמיר של כל הטמירים עד הדרגה התחתונה, ובדבר הזה מתקיים כל מעשה בראשית, כמו שנאמר יהי רקיע, יהי מארת, יהי אור. בכל אותם המעשים שלמעלה פתוב יהי.

ובגין כך יהי, רזא דאמשכותא מטמירא דכל טמירין, עד דרגא תתאה. ובמלה דא אתקיים כל עובדא דבראשית. כמה דאת אמר, יהי רקיע, יהי מאורות, יהי אור. בכל אינון עובדין דלעילא כתיב יהי.

בְּכָרַי אֵינֹנִי עוֹבְדִין דְּלִתְתָא, לֹא כְּתִיב יְהִי יי. בְּגִין דְּרָזָא דָא דְאִיהוּ (כ"א אַמְשִׁכוּתָא) מְרָזָא עֲלָאָה, סְתִימִין דְּכָל סְתִימִין, לֹא אֶתְקַיִים אֶלָּא בְּמִלִין עֲלָאי דְלַעִילָא, וְלֹא אֶתְמַר בְּאֵינֹנִי (דף רלג ע"א) מְלִין תְּתַאֲיִן דְּלִתְתָא.

וּבְדָא מִתְבְּרַף שְׂמָא קְדִישָׁא בְּכֻלָּא, וְעַל דָּא כְּתִיב יְהִי שֵׁם יי מְבוֹרְךְ וְגו', מִמְזַרְחָ שְׂמֵשׁ עַד מְבוֹאוֹ, דָּא אֶתְר עֲלָאָה, דְּקָא נְהִיר מַגִּיָּה שְׂמֵשׁא, וְנְהִיר לְכֻלָּא. וְדָא הוּא אֶתְר דְּרִישָׁא עֲלָאָה סְתִימָאָה.

וְעַד מְבוֹאוֹ, דָּא הוּא אֶתְר קְשָׁרָא, דְּאֶתְקַשְׁר בֵּיה מְהִימְנוּתָא כְּדְקָא חֲזִי, וּמִתְמַן נִפְקִין בְּרַכָּאֵן לְכֻלָּא, וְעֲלֵמָא מְהֵכָא אֶתְזִין, כְּמָה דְּאֶתְמַר. וּבְגִין כְּדֵן קְיַימָא הַאי אֶתְר לְאֶתְזִנָּא מְעִילָא, וְלֹא תְבַרְכָּא מִתְמַן. וְכֻלָּא קְיַימָא בְּאֶתְעֵרוּתָא דְּלִתְתָא, דְּמִתְעֵרִי אֵינֹנִי עֲבַדִּי יי, כַּד מְבַרְכִי שְׂמָא קְדִישָׁא, כְּדְקָא מְרַן. וּבְגִין כְּדֵן דְּאִיהוּ בְּאֶתְגַּלְיָא, כְּתִיב הִלְלוּ עֲבַדִּי יי הִלְלוּ אֶת שֵׁם יי.

אֲדַרְכֵי הָהּ נְהִיר צְפָרָא, נִפְקוּ מִן מְעֵרְתָא, וּבַהּ הוּא לִילְיָא לֹא דְמִיכוּ. אֲזִלוּ בְּאַרְחָא, כַּד נִפְקוּ מֵאֵינֹנִי טוֹרִין, יִתְבוּ וְצִלוּ צִלוּתָא. מָטוּ לְחַד כְּפַר, וְיִתְבוּ תַמָּן כָּל הַהוּא יוֹמָא, בַּהּ הוּא לִילְיָא נְמוּ, עַד דְּהוּא פְּלַגוּת לִילְיָא, קָמוּ לְאֶתְעַסְקָא בְּאוֹרֵייתָא.

פְּתַח רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר וַיְבָרְכֶם בַּיּוֹם הַהוּא לְאִמּוֹר כְּדֵן יִבְרַךְ יִשְׂרָאֵל וְגו', וַיְבָרְכֶם בַּיּוֹם הַהוּא, מָאי בַיּוֹם הַהוּא, דְּהָא סְגִי דְקָאֵמַר וַיְבָרְכֶם. וְתוּ, כָּל לְאִמּוֹר כְּתִיב חֶסֶד, וְהָכָא לְאִמּוֹר בּוֹי"ו כְּתִיב, (בְּכֻלָּא כְּתִיב לְאִמּוֹר, בְּלֹא וּא"ו, וְהָכָא כְּתִיב לְאִמּוֹר) מָאי שְׂנָא.

אַלְיָא רָזָא אִיהוּ, וַיְבָרְכֶם בַּיּוֹם הַהוּא, מָאי בַיּוֹם הַהוּא, רָזָא דְּדִרְגָא דְּאֶתְמַנָּא עַל

בְּכָרַי אֹתָם מַעֲשִׂים שְׁלֵמָטָה לֹא כְּתוּב יְהִי, מִשּׁוּם שְׁסוּד זֶה שֶׁהוּא (הַמְשַׁכָּה) מְסוּד עֲלִיּוֹן, נִסְתַּר כָּל הַנְּסֻתִים, לֹא מִתְקַיִם אֶלָּא בְּדְבָרִים עֲלִיּוֹנִים שְׁלֵמָעִלָה, וְלֹא נֶאֱמַר בְּאוֹתָם דְּבָרִים תְּחַתּוֹנִים שְׁלֵמָטָה.

וּבְזֶה מִתְבְּרַף הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ בְּכֻלָּ, וְעַל זֶה כְּתוּב יְהִי שֵׁם ה' מְבֹרָךְ וְגו', מִמְזַרְחָ שְׂמֵשׁ עַד מְבוֹאוֹ. זֶה מְקוֹם עֲלִיּוֹן שְׂמֵאִירָה מִמְנוּ הַשְּׂמֵשׁ וּמֵאִיר לְכָל, וְזֶהוּ מְקוֹם שֶׁל הָרֵאשׁ הָעֲלִיּוֹן הַנְּסֻתָר.

וְעַד מְבוֹאוֹ - זֶהוּ מְקוֹם הַקְּשָׁר שֶׁנִּקְשְׁרָת בּוֹ הַאֲמוּנָה כְּרֵאוֹי, וּמִשָּׁם יוֹצֵאוֹת בְּרֻכּוֹת לְכָל, וְהַעוֹלָם מִכָּאן נִזְוֵן, כְּמוֹ שֶׁנִּתְבָּאָר, וּמִשּׁוּם כֵּךְ עוֹמֵד מְקוֹם זֶה לְהַזִּין מִלְּמַעְלָה וּלְהַתְבַּרְךְ מִשָּׁם, וְהַכֵּל עוֹמֵד בַּהֲתַעֲוֹרוֹת הַתְּחַתּוֹנָה שְׂמֵעוֹרְרִים אוֹתָם עֲבַדִּי ה' לְשִׂמְכֻרְכִים אֶת הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ, כְּפִי שְׂאֵמְרָנוּ. וּמִשּׁוּם כֵּךְ שֶׁהִיא בַּהֲתַגְלוּת, כְּתוּב הִלְלוּ עֲבַדִּי ה' הִלְלוּ אֶת שֵׁם ה'.

בַּיְנֵרְתִים הָאִיר הַבְּקָר וַיֵּצֵאוּ מִהַמְּעָרָה, וּבְאוֹתוֹ הִלְלִיהָ לֹא יִשְׁנוּ. הִלְכוּ בְּדֶרֶךְ. כְּשֶׁיֵּצֵאוּ מֵאוֹתָם הָהָרִים, יִשְׁבוּ וְהִתְפַּלְלוּ תְּפִלָּה. הַגִּיעוּ לְכַפֵּר אֶחָד וַיִּשְׁבוּ שָׁם כָּל אוֹתוֹ הַיּוֹם. בְּאוֹתוֹ הִלְלִיהָ יִשְׁנוּ עַד שֶׁהִיָּה חֲצוֹת הִלְלִיהָ, וְקָמוּ לְהִתְעַסֵּק בְּתוֹרָה.

פְּתַח רַבִּי יְהוּדָה וְאָמַר, וַיְבָרְכֶם בַּיּוֹם הַהוּא לְאִמּוֹר כְּדֵן יִבְרַךְ יִשְׂרָאֵל וְגו'. וַיְבָרְכֶם בַּיּוֹם הַהוּא, מָה זֶה בַּיּוֹם הַהוּא? שֶׁהִרִי מִסְפִּיק שְׂאֵמַר וַיְבָרְכֶם. וְעוֹד, כָּל לְאִמּוֹר כְּתוּב חֶסֶד, וְכָאן לְאִמּוֹר בְּאוֹת וַי"ו כְּתוּב, (שֶׁבְקָלָם כְּתוּב לְאִמּוֹר בְּלִי אוֹת ו') (כָּאן כְּתוּב לְאִמּוֹר) לְמָה הַשְּׂנוּי? אֲרִיָּא סוּד הוּא, וַיְבָרְכֶם בַּיּוֹם הַהוּא. מָה זֶה בַּיּוֹם הַהוּא? סוּד הַדְּרָגָה הַמְּמַנָּה עַל הַבְּרֻכּוֹת

למעלה. יום ההוא - יום מאותו מקום עליון שנקרא הוא, ויום ההוא הנה שאין פרוז בין יום לבין הוא, ובכל מקום היום ההוא, זה [הוא] שתי דרגות [עליונות], דרגה עליונה ומתחתונה, שהן פאחת.

ומשום כך, כשרצה יעקב לברך את בני יוסף, ברכם ביחוד שלמעלה ומטה כלם כאחד, [לאמר בואו, שבכל וא' בעינים. על זה יחד אותם ביחוד שלמעלה כלם כאחד] כדי שתתקיים ברכתם, ואחר כך לל כל האחד ואמר כך בברך ישראל [לאמר]. מה זה כך? ודאי זה סוד היחוד, בתחלה מלמטה למעלה [יום ההוא מלמטה למעלה], ואחר כך יורד לאמצע ולמטה. לאמר - בואו, הרי האמצע. ואחר כך יורד למטה כך, וכך הוא יפה בראוי, מלמטה למעלה, וממעלה למטה.

כך יברך ישראל, מה זה ישראל? ישראל הזקן. לא כתוב יברך ישראל, אלא יברך שהרי ישראל נוטל ברכות מלמעלה, ואחר כך הוא מברך את הכל בדרגה המתחתונה הזו וזקא, שאמר כך יברך ישראל לאמר. ישמך אלהים באפרים וכמנשה. הקודים את אפרים בתחלה, משום שאפרים על שם [של יוסף] ישראל. מנין לנו? מזה שפשוט אפרים יצא, עד שלא השלם זמן שעבוד מצרים, דחקו את השעוה ויצאו מהגלות, קמו עליהם שונאיהם ודרגו אותם, וכתוב בן אדם העצמות האלה כל בית ישראל המה, משמע שכתוב [יחזקאל לו] כל בית ישראל המה, ולכן הקודים את אפרים קדם מנשה, ולכן אפרים משאו לצד מערב, ומסעו היה.

בא ראה, הברכה שברך את בני

ברכאן לעילא. יום ההוא, יום מההוא אתר עלאה, דאקרי הוא. והאי יום ההוא, דלית פירוודא בין יום ובין הוא, ובכל אתר היום ההוא, דא (הוא) תרין דרגין (עלאו), דרגא עלאה ומתאה דאינון פחדא.

ובנין כך, פד בעא יעקב לברכא לבנוי דיוסף, בריך לון ביחודא דלעילא ותתא כלהו כחדא, (כ"א לאמור בואו דאתכליל וא' בנייהו, על דא יחד לון ביחודא דלעילא בלהו כחדא) בגין דיתקיים ברכתהון, ולבתר פליל פלא כחדא. ואמר, כך יברך ישראל (לאמר). מאי כך. ודאי דא רזא דיחודא, בקדמיתא מתתא לעילא (כ"א יום ההוא מתתא לעילא), ולבתר נחית לאמצעיתא ולתתא. לאמור בואו הוא אמצעיתא. ולבתר נחית לתתא כך. והכי הוא זאת פדקא חזי, מתתא לעילא ומעילא לתתא.

כך יברך ישראל, מאי ישראל, ישראל סבא. יבורך ישראל לא כתיב, אלא יברך, דהא ישראל נטיל ברכאן מלעילא, ולבתר איהו מברך לכלא, בהאי דרגא תתאה דייקא, דקאמר כך יברך ישראל לאמר.

ישמך אלהים באפרים וכמנשה, אקדים ליה לאפרים בקדמיתא, בגין דאפרים על שמא (דיוסף) דישראל אקרי. מנא לן. מהא, דכד שבטא דאפרים נפק, עד לא אשתלים זמנא דשעבודא דמצרים, דחקו שעתא ונפקו מן גלותא, קמו עליהון שונאיהון וקטלו לון. וכתיב, (יחזקאל לו) בן אדם העצמות האלה כל בית ישראל המה. משמע דכתיב, (יחזקאל לו) כל בית ישראל המה, ועל דא אקדים לאפרים קדם מנשה. בגין כך אפרים מטוליה לסטר מערב, ומטלנוי הנה.

הא חזי, ברכתא דבריה לבני יוסף, אמאי

יוסף, למה הקדים להם ברכות עד שלא יברך את בניו? אלא מפאן שחביבות בני בניו של אדם חביבה עליו יותר מבניו, ולכן הקדים חביבות בני בנו קדם לבנו לברך אותם בתחלה.

ויברכם פיוס זהו לאמור. רפי יוסי פתח ואמר, (תהלים קטו) ה' זכרנו יברך יברך את בית ישראל וגו'. ה' זכרנו יברך - אלו הגברים. יברך את בית ישראל - אלו הנשים. משום שזכרים צריכים להתברך בתחלה, ואחר כך נשים, ונשים לא מתברכות אלא מברכת הזכרים, שפשוזכרים מתברכים, אז מתברכות הנשים. ואם תאמר מזה שכתוב (ויקרא טז) וכפר בעזו וכעד ביתו, שצריך לזכור עליו בתחלה ואחר כך על ביתו, משום שמתברך ממנו. בא ראה שנשים לא מתברכות אלא רק מגברים, שפשוזמתברכים אלו בתחלה, ומברכה זו מתברכות. אלא במה בארנו יברך את בית ישראל? אלא הקדוש ברוך הוא נתן תוספת ברכות לזכר שנושא, משום שמתברכת ממנו האשה, וכן בכל מקום נתן הקדוש ברוך הוא תוספת ברכות לזכר שנושא, משום שמתברך ממנו אשתו. וכן בכל מקום נתן הקדוש ברוך הוא תוספת ברכות לזכר שנושא כדי שמתברך ממנו הנקבה מאותה תוספת הברכות. בין שנושא האדם, נתן לו שני חלקים, אחד לו ואחד לנקבתו, והוא נוטל הכל - חלקו וחלק נקבתו.

בא ראה, ויברכם פיוס זהו לאמור. ברך אותם ברכות ולכל אלו שצאו מהם, אחר כך לאמור בואו. כן בכור, (שמות ד) בני בכרי ישראל, וכתוב (ירמיה לא) ואפרים בכורי הוא, ועל זה תוספת וא"ו.

אקדים לון ברכאן, עד לא יברך לבנוי. אלא מפאן, דחביבותא דבני בנוי, חביב עליה דבר נש יתיר מבנוי. ובגין כך, אקדים חביבותא דבני בנוי קודם לבנוי, לברכא לון בקדמיתא. ויברכם פיוס זהו לאמור, רפי יוסי פתח

ואמר, (תהלים קטו) "זכרנו יברך יברך את בית ישראל וגו'." "זכרנו יברך, אלין גוברין. יברך את בית ישראל, אלין נשין. בגין דדכורין בעיין לאתברכא בקדמיתא, ולבתר נשין, ונשין לא מתברכן אלא מברכתהון דדכורין, דכד דכורין מתברכן פדין נשין מתברכן. ואי תימא מהא, דכתיב, (ויקרא טז) וכפר בעזו וכעד ביתו, דבעי לכפרא עליה בקדמיתא, ולבתר על ביתיה, בגין דמתברכא מניה.

הא חזי, דנשין לא מתברכן אלא מגוברין, כד אתברכן אינון בקדמיתא, ומהאי ברכתא מתברכן. אלא במאי אוקימנא יברך את בית ישראל. אלא קדשא ברך הוא יתב תוספת ברכאן לזכורא דנסיב, בגין דמתברכא מיניה אתתא. וכן בכל אתר (דף רלג ע"ב) יתיב קדשא ברך הוא תוספת ברכאן לזכורא דנסיב, בגין דמתברכא אתר יתיב קדשא ברך הוא תוספת ברכאן לזכורא דנסיב, בגין דמתברכא מיניה נוקבא) מההוא תוספת דברכאן. פיון דאנסיב בר נש יתיב ליה תרין חולקין, חד ליה וחד לנוקביה, ואיהו נוטיל פלא, חולקיה וחולק נוקביה.

הא חזי, ויברכם פיוס זהו לאמור ברך ברכאן לון ולכל דייקון מנייהו) לבתר לאמור בואו, הכא אתרמיזא ברא בוכרא, (שמות ד) בני בכורי ישראל, וכתוב, (ירמיה לא) ואפרים בכורי הוא, ועל דא תוספת וא"ו.

רבי חזקיה פתח, (תהלים קלט) גַלְמֵי רְאוּ עֵינֶיךָ
וְעַל סִפְרֶךָ כָּלֶם יִפְתְּבוּ וְגו', הַאִי קָרָא
אוּקְמוּהָ בְכַמְהָ אֶתֶר. אָבֵל תָּא חֲזִי, כָּל אֵינֹן
נִשְׁמַתִּין דְּהוּוּ מִיּוֹמָא דְאַתְבְּרִי עֲלֵמָא, כְּלֵהוּ
קִיָּמִי קִמִּי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא עַד לָא נִתְתּוּ
לְעֲלֵמָא, בְּהֵהוּא דִּיּוֹקְנָא מִמֶּשׁ דְּאַתְחֲזוֹן
לְבַתֵּר בְּעֲלֵמָא. וְהֵהוּא חֲזִי דְגוֹפָא דְבַר נִשְׁ
דְּקָאִים בְּהַאִי עֲלֵמָא, הֵכִי קָאִים לְעִילָא.

וּבִשְׁעֵתָא דְנִשְׁמַתָּא דָּא זְמִינָא לְאַחְתָּא
בְּעֲלֵמָא, הֵהִיא נִשְׁמַתָּא בְּהֵהִיא
דִּיּוֹקְנָא מִמֶּשׁ דְּקִיָּמָא בְּהַאִי עֲלֵמָא, הֵכִי
קָאִים (לְעִילָא) קִמִּי קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, וְאוֹמִי לָהּ
קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא דִּיטוֹר פְּקוּדֵי אוּרִייתָא, וְלֹא
יַעֲבֵר עַל קִיָּמִין.

וּמִנָּא לָן דְּקִיָּמִין קִמִּיה, דְּכַתִּיב, (מלכים א יז) חִי
יְי אֲשֶׁר עֲמַדְתִּי לְפָנָיו. עֲמַדְתִּי וְדָאִי,
וְהָא אוּקְמוּהָ. וּבְגִין כֵּן גַּלְמֵי רְאוּ עֵינֶיךָ, עַד
לָא יתְחַזִּי (עֲלֵמָא) בְּעֲלֵמָא. וְעַל סִפְרֶךָ כָּלֶם
יִפְתְּבוּ, דְּהָא כָּל נִשְׁמַתִּין, בְּהֵהוּא דִּיּוֹקְנָא
דְּלֵהוּן, כְּלֵהוּ בְּסִפְרָא כְּתִיבִין. יָמִים יִצְרוּ, הָא
אוּקְמוּהָ יִצְרוּ וְדָאִי, וְלֹא אֶחָד בְּהֵם, בְּהַאִי
עֲלֵמָא לְמִיקָם בְּקִיּוּמָא דְמֵאֲרִיהוּן, פְּדָקָא
חֲזִי.

הָא חֲזִי, יוֹמִין דְּבַר נִשְׁ, פֶּד זְכִי בְּהַאִי עֲלֵמָא
בְּעוּבְדִין טְבָאן, יוֹמִין דִּילֵיהּ אַתְבְּרָכָאן
לְעִילָא, מֵהֵהוּא אֶתֶר דְּאִיהוּ מַדְתַּ יוֹמוֹ. פְּתַח
וְאָמַר, (תהלים לט) הוֹדִיעֵנִי יְי קִצִּי וּמַדְתַּ יָּמִי מַה
הִיא וְגו', הַאִי קָרָא אוּקְמוּהָ. אָבֵל תָּא חֲזִי,
קִצִּי, דָּא קִץ הַיָּמִין, דְּאִיהוּ מִתְקַשֵּׁר בִּיהּ
כְּדוּד. וּמַדְתַּ יָּמִי מַה הִיא, דָּא אִיהוּ דְאַתְמַנִּי
(נ"א דאית ממנא) מִמֶּשׁ עַל יוֹמוֹ.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָא שְׁמַעְנָא מַרְבִּי שְׁמַעוֹן,
דְּהַא קָרָא אַתְמַר, עַל אֵינֹן יוֹמִין

רַבִּי חֲזַקְיָה פְּתַח, (תהלים קלט) גַּלְמֵי
רְאוּ עֵינֶיךָ וְעַל סִפְרֶךָ כָּלֶם יִפְתְּבוּ
וְגו'. פְּסוּק זֶה בְּאַרְוֵהוּ בְכַמְהָ
מְקוֹמוֹת. אָבֵל בַּא רְאָה, כָּל אֹתָן
הַנִּשְׁמַתוֹת שְׁהִיוּ מִיּוֹם שֶׁבִּנְרָא
הָעוֹלָם, כֵּן עוֹמְדוֹת לְפָנֵי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַד שְׁלֹא יִרְדּוּ
לְעוֹלָם בְּאוֹתָהּ דְמוֹת מִמֶּשׁ
שֶׁבִּנְרָאִים אַחַר כֵּן בְּעוֹלָם, וְאוֹתוֹ
מְרָאֵה שֶׁל גּוֹף הָאָדָם שְׁעוֹמֵד
בְּעוֹלָם הַזֶּה, כֵּן עוֹמֵד לְמַעְלָה.

וּבִשְׁעֵה שֶׁנִּשְׁמָה זוּ מְזַמְנַת לְרַדְתָּ
לְעוֹלָם, אוֹתָהּ נִשְׁמָה בְּאוֹתָהּ
דְמוֹת מִמֶּשׁ שְׁעוֹמְדַת בְּעוֹלָם
הַזֶּה, כֵּן עוֹמְדַת [לְמַעְלָה] לְפָנֵי
הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמִשְׁבִּיעַ
אוֹתָהּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁתִּשְׁמַר
מִצְּוֹת הַתּוֹרָה וְלֹא לְעַבֵּר עַל
הַבְּרִיתוֹת.

וּמִנָּן לָנוּ שְׁעוֹמְדַת לְפָנֵינוּ?
שְׁכַתוּב (מלכים-א יז) חִי ה' אֲשֶׁר
עֲמַדְתִּי לְפָנָיו. עֲמַדְתִּי וְדָאִי, וְהָרִי
פְּרִשְׁוֵה. וְלָכֵן גַּלְמֵי רְאוּ עֵינֶיךָ,
עַד שְׁלֹא יתְרָאֵה [הַעֲלֵם] בְּעוֹלָם.
וְעַל סִפְרֶךָ כָּלֶם יִפְתְּבוּ, שְׁהִרִי כָּל
הַנִּשְׁמַתוֹת בְּאוֹתָהּ דְמוֹת שְׁלֵהֶם,
כָּלֶם בְּסִפְרָ כְּתוּבִים. יָמִים יִצְרוּ,
הָרִי פְּרִשְׁוֵה יִצְרוּ וְדָאִי, וְלֹא אֶחָד
בְּהֵם, בְּעוֹלָם הַזֶּה לְעַמֵּד בְּקִיּוּם
רְבוּנָם כְּרָאוּי.

בַּא רְאָה, יָמִי בֵּן הָאָדָם כְּשִׁזְזָה
בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּמַעֲשִׂים טוֹבִים,
הַיָּמִים שְׁלוּ מִתְרַבִּים לְמַעְלָה
מְאוּתוֹ מְקוֹם שֶׁהוּא מַדְתַּ יָּמִיו.
פְּתַח וְאָמַר, (תהלים לט) הוֹדִיעֵנִי ה'
קִצִּי וּמַדְתַּ יָּמִי מַה הִיא וְגו'.
פְּסוּק זֶה בְּאַרְוֵהוּ. אָבֵל בַּא רְאָה,
קִצִּי - זֶה קִץ הַיָּמִין, שֶׁנִּקְשֵׁר
כְּדוּד. וּמַדְתַּ יָּמִי מַה הִיא - זֶהוּ
שְׁמַתְמָנָה [שִׁישׁ מְמַנָּה] מִמֶּשׁ עַל
יָמִיו.

אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, הָרִי שְׁמַעֲתִי
מַרְבִּי שְׁמַעוֹן שֶׁפְּסוּק זֶה נֶאֱמַר
עַל אוֹתָם הַיָּמִים שֶׁנִּגְזְרוּ עֲלֵינוּ

מאדם הראשון, שהם שבעים, שהרי נאמר שתיים בכלל לא היו לו, אלא שאדם נתן לו מאותם ימים שלו שבעים שנים.

וסוד זה, וילון לא משמש כלום, והלבנה לא מאירה כלל מעצמה, ושבעים שנים מאירות לה בכל צדדיה, והם חיי יוד סתם. ועל זה רצה יוד מהקדוש ברוך הוא לדעת סוד זה, ועל מה אין חיים ללבנה מעצמה, ולדעת את העקר שלה.

ומדת ימי מה היא - זוהי דרגה ושל העולם עליונה נסתרת שעומדת על כל אותם הימים שהם חיים שלה, מקום שמאיר לכל. אדעה מה חדל אני - אמר יוד, אדע על מה חדל אני אור מעצמי ונמנע ממני כשאור כל אותם האורות העליונים שיש להם לכלם חיים, ואני על מה אני חדל ועל מה נמנע ממני. וזהו מה שרצה יוד לדעת, ולא נתנה לו רשות לדעת.

תוספתא

קוד גלגל מתגלגל ממטה למעלה, מרפכותיה סגורות, הולכות ומתגלגלות. קול נעימות עולה ויורד, הולך ומשוטט בעולם. קול שופר שופע בעמקי הדרגות מסובב דרגה גלגל סביבה. יושבות שתי מגרפות מימין ומשמאל, בשני גונים נשאבים זה בזה, זה לכן וזה אדם, ושניהם סובבים גלגל למעלה, סובב לימין - לכן עולה, וסובב לשמאל - אדם יורד, והגלגל סובב תמיד ולא שוכף. שתי צפרים עולות, שמצפצפות, אחת לצד דרום ואחת לצד צפון. פורחים באויר צפופה, וקול נעימת הגלגל מתחברים באחד, ואז (תהלים צד) מזמור שיר ליום השבת. וכל הברכות שופעות בלחש בנעימות הזו (מקול), מתוף

דתגזרו עלוי מאדם קדמאה, דאינון שבעין. דהא אתמר, דחיינ כלל לא הוו ליה, אלא דיהיב ליה אדם מאינון יומין דיליה, שבעין שנין.

ורוא דא, וילון לא משמש כלום, וסיהרא לא נהרת מגרמה כלל, ושבעין שנין נהרין לה בכל סטרהא, ואינון חיי יוד סתם. ועל דא בעא יוד לקדשא בריה הוא, למנדע רוא דא, על מה לית לה חיינ לסיהרא מגרמה, ולמנדע עקרא דילה.

ומדת ימי מה היא, דא הוא דרגא (ס"א דעלמא) עלאה סתימא, דאיהו קיימא על כל אינון יומין, דאינון חיינ דילה, אתר דנהיר לכלא. אדעה מה חדל אני. אמר יוד, אנדע על מה חדל אנא נהורא מגרמי, ואתמנע מני, כשאור כל אינון נהוראין עלאין דאית לון חיינ לכלהו, ואנא על מה אנא חדל, ועל מה אתמנע מני. ודא הוא דבעא יוד למנדע, ולא אתייהיב ליה רשותא למנדע.

תוספתא

קל גלגלא מתגלגלא מתתא לעילא, רתיכהא טורקהא אַזלין ומתגלגלי. קל נעימותא סלקא ונחתא, אזלא ושטיא בעלמא. קל שופרא נגיד בעומקי דדרגי אסחר דרגא (ס"א גלגלא) סתונהא. יתבין תרין מגרופין, מימינא ומשמאלא, בתרין גונון משתאבין דא בדא, דא תוור ודא סומק, ותרונניהו סתרין גלגלא לעילא, אסחר לימינא תוורא סלקא, ואסחר לשמאלא סומקא נחתא. וגלגלא אסחר תדיר ולא שכיף. תרין צפרין סלקין, דקא מצפצפון, חד לסטר דרום, וחד לסטר צפון. פרחין באוירא צפצופא, וקל נעימו דגלגלא מתחברין כחדא, בדין (תהלים צ"ב) מזמור שיר ליום השבת. וכל ברקאן נגדין בלחישו בדא נעימו (מקול), מגו רחימו דקול שופרא. לקבלא אינון ברקאן,

לאחר קריאת הזוהר (יאמר תפלה זו בכנינת הלב)

יהי רצון מלפניך ה' אלקי ואלקי אבתי שיתקיים בנו עתה מקרא שפתוב "ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ", להעלות לרומם ולתקן הריסות וחרבות השכינה הקדושה לקשוט ופאר פירא עלאה ולארמון שעל מכונו ישב להחזיר עטרה ליושנה וקיים בנו מהרה מקרא שפתוב "ויהי אור הלבנה פאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים פאור שבעת הימים". וזכות הרשב"י הקדוש ובנו רבי אלעזר, וזותם בן עזיהו, יעמוד לנו לתקן העולם מיום שנברא עד סופו פראונו וברצון יראיו. ובזכות היותנו עסוקים בהקמה הזאת, על ידה תתקרב הגאולה, וישועתה מהרה תצמיח, לעלוי שכינת עוגנו במהרה במינו. ויקיים בנו מקרא שפתוב "ויאמר אלקים יהי אור", ויארר עלינו אור ה', ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד, אמן נצח סלה ועד. (נפח התפלה מתוך לשונו הקדוש של רבי חיים ויטאל זיע"א)

מודה אני לפניך השם אלוקי ואלקי אבותי שזכיתני ללמוד ולהגות בספר הקדוש הזה ויהרהר עליו, וזכות התנאים הקדושים שלמדנו תורתם יעמוד לנו ולזרענו ונזכה להבטחת הנביא (ישעיה נט, כ-כא) ובא לציון גואל ולשבי פשע ביעקב נאם ה'. ואני זאת בריתי אותם אמר יהוה רוחי אשר עליה ודברי אשר שמתים פסיה לא ימושו מפיה ומפי זרעה ומפי זרע זרעה אמר ה' מעתה ועד עולם. ויתקיים בנו הנבואה (ישעיה נא, טז) ואשים דברי פסיה ובצל ידי פסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ ולאמר לציון עמי אתה. ובפרפת משה רבינו מהימנא בתגלה במהרה ה' בך נחננו ואין עמו אל נכר, יראו עינינו וישמח לבנו ותגל נפשנו בישועתך באמת באמר לציון מלך אלוקיך, ברוך ה' לעולם אמן ואמן. (סיד ה')

אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן רחם עלינו טוב ומטיב הדרש לנו. שובה אלינו [עלינו] בהמון רחמיה בגלל אבות שעשו רצונה. בנה ביתך ככתחלה וכוונן מקדשה על מכונו. והראנו בבנינו ושמחנו בתקונו. והשב שכינתך לתוכו, והשב פהנים לעבודתם ולויים לדוכנם לשירים ולזמרים. והשב ישראל לנויהם. ומלאה הארץ דעה את ה' ליראה ולאבהב את שמה הגדול הגבור והנורא אמן בן יהי רצון. (סי"ת)

הקדיש לעלוי הנשמה: הקדיש הוא שבח גדול לבורא עולם על פן יש בזה עלוי נשמה גדול לנפטר במקדש בזה שגורם לצבור לענות אמן, שהוא עלוי נשמה גדול עד מאד ונחת רוח לנשמה. מלבד מה שמציל את הנפטר מדינה של גיהנם. מעלה אותו בדרגות נוספות בגן עדן (עיינו פה החיים שכתב לומר בכל ליל שבת קדיש אחר מאה שנה שעולה מעלה מעלה, ועי"ע פלא יוציא).

מעלת לימוד הזוהר לעלוי הנשמה: פתבו המקבלים: לימוד הקבלה והזוהר (תורת הרשב"י) יש בו תועלת לנשמה יותר משאר למידים. פי לכן נקרא זוהר שהוא מזהיר הנשמה... וביום שבת קודש ששעה אחת לימוד הזוה"ק שונה אלה שנה, ובשמחה מליון שנה עליו להשתדל יותר בלימוד הזוה"ק פי הוא מבחינת היום, קדוש הוא לאלהינו... ומה גדלה מעלת לימוד הזוהר הקדוש בגבהי מרומים ובמקדש ביום הקדוש יום השבת שאין ערה להשגתו, ובנדאי למודו בעד עלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, אין קץ למעלתו ואין קץ לעלוי נשמת אביו או אמו ע"ה, ומעטרים לנשמה בעטרה ולבוש מיוחד בזכות למודו. וכן לתמי ותמותו ע"ה (ועי' קב הישר) והנה יאמרו אתו, כפול ומכפל שבעתים, בבחינת מכבודו במותו וכו', (ועי' פלא יוציא ערה כבוד אב ואם).

קדיש על ישראל נסח ספרדי (ע"מ)

יִתְגַּדֵּל וַיִּתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא. (אמ) בְּעֶלְמָא דִּי בְרָא כְרַעוּתָהּ וַיְמַלִּיד מַלְכוּתָהּ
וַיַּצְמַח פְּרָקְנָהּ וַיִּקְרַב מְשִׁיחָהּ. (אמ) בְּחַיִּיכוּן וּבְיוֹמֵיכוּן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית
יִשְׂרָאֵל בְּעֶגְלָא וּבְזִמְן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלְמָא
וּלְעָלְמֵי עָלְמֵינָא יִתְבָּרַךְ וַיִּשְׁתַּבַּח וַיִּתְפָּאֵר וַיִּתְרוֹמֵם וַיִּתְנַשֵּׂא וַיִּתְהַדָּר וַיִּתְעַלֶּה
וַיִּתְהַלֵּל שְׁמֵהּ דְקוּדְשָׁא בְּרִידָהּ הוּא. (אמ) לְעֵלְמָא מִן כָּל בְּרַכְתָּא שִׁירְתָּא
תְּשַׁבַּחְתָּא וְנַחְמְתָא דְאִמְרִין בְּעֶלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עַל יִשְׂרָאֵל וְעַל רַבְּנָן
וְעַל תַּלְמִידֵיהוֹן וְעַל כָּל תַּלְמִידֵי תַלְמִידֵיהוֹן דְעֶסְקִין בְּאוּרִיתָא קְדֻשָּׁתָא. דִּי
בְּאַתְרָא הַדִּין וְדִי בְּכָל אַתְרָא וְאַתְרָא, יְהֵא לְנָא וְלַהוֹן וּלְכוּן הֵנָּה וְחֶסְדָּא וְרַחֲמֵי
מִן קֳדָם מְאָרֵי שְׁמַיָּא וְאַרְעָא וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא,
חַיִּים וְשֹׁבְעֵי וַיִּשׁוּעָה וְנַחֲמָה וְשִׁיזְבָּא וְרַפּוּאָה וְגִאֲלָה וְסִלְיַחָה וְכַפְרָה, וְרוּחַ
וְהַצְלָה לְנוּ וּלְכָל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ) עוֹשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרוֹמָיו הוּא
בְּרַחֲמָיו יַעֲשֵׂה שְׁלוֹם עֲלֵינוּ וְעַל כָּל עַמּוּ יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: (אמ)

הַשְּׂכֵבָה לְאִישׁ: אֲשֶׁרֵי אִישׁ יֵרָא אֶת יְהוָה בְּמִצּוֹתָיו חֲפִץ מְאֹד: הַמְרַחֵם עַל
כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וַיְחַמּוֹל וַיִּרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה שֶׁל (פב"פ). רוּחַ
יְהוָה תְּנִיחָנּוּ בְּגַן עֵדֶן: דְאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת אֱלֹהָא מְאָרִיָּה שְׁמַיָּא
וְאַרְעָא. מְלַךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יִרְחַם עָלָיו. וַיְחוּם וַיְחַמּוֹל עָלָיו. מְלַךְ
מַלְכֵי הַמַּלְכִּים בְּרַחֲמָיו יִסְתִּירָהוּ בְּצַל כְּנָפָיו וּבִסְתֵר אֶהְלוּ לַחַזוּת בְּנוֹעַם
יְהוָה וּלְבַקֵּר בְּהִיבְלוּ. וְלִקְצֵן הַיָּמִין יַעֲמִידָהוּ. וּמִנְחַל עֲדָנָיו יִשְׁקָהוּ. וַיִּצְרֹר
בְּצִרּוֹר הַחַיִּים נִשְׁמָתוֹ. וַיִּשִׂים כְּבוֹד מְנוּחָתוֹ. יְהוָה הוּא נִחְלָתוֹ. וַיִּלְוֶה אֱלֹו
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבוֹ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוּא שְׁלוֹם יְנוּחוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם.
הַלֵּךְ נִכְחוּ. הוּא וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבִים עַמּוּ בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְלִיחוּת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

הַשְּׂכֵבָה לְאִשָּׁה: אֵשֶׁת חַיִל מִי וּמְצָא, וְרַחֵם מִפְּנֵינִים מִכְּרָה: שֶׁקֶר הַחֵן וְהַבֵּל
הַיָּפִי, אִשָּׁה יִרְאֵת יְהוָה הִיא תִתְהַלֵּל: תִּנּוּ לָהּ מִפְּרֵי יָדֶיהָ, וַיְהַלְלוּהָ בְּשַׁעֲרֵים
מַעֲשֵׂיהָ: הַמְרַחֵם עַל כָּל בְּרִיּוֹתָיו הוּא יְחוּם וַיְחַמּוֹל וַיִּרְחַם עַל נַפְשׁ, רוּחַ וְנִשְׁמָה
שֶׁל (פב"פ). רוּחַ יְהוָה תְּנִיחָנּוּ בְּגַן עֵדֶן: דְאַתְפְּטֵר מִן עֲלְמָא הַדִּין כְּרַעוּת
אֱלֹהָא מְרִיָּה שְׁמַיָּא וְאַרְעָא. הַמְלַךְ בְּרַחֲמָיו יְחוּם וַיְחַמּוֹל עָלֶיהָ. וַיִּלְוֶה אֱלִיָּה
הַשְּׁלוֹם וְעַל מִשְׁכְּבָהּ יְהִי שְׁלוֹם. בְּדַכְתִּיב: יְבוּא שְׁלוֹם יְנוּחוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם.
הַלֵּךְ נִכְחוּ. הִיא וְכָל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכְבוֹת עִמָּה בְּכָלֵל הַרְחָמִים וְהַסְלִיחוּת.
וְכֵן יְהִי רְצוֹן וְנֹאמֵר אָמֵן:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא די ברא כרעותה וימליך מלכותה. ויצמח פורקנה ויקרב משיחה. בחייכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל. בעגלא ובזמן קריב ואמרו אמן: יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמאי: יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל. שמה דקודשא. בריך הוא לעלא (בעשי"ת ולעלא מכל) מן כל ברכתא ושירתא, תשבחתא ונחמתא, דאמירן בעלמא. ואמרו אמן:

על ישראל ועל רבנן ועל תלמידיהון ועל כל תלמידי תלמידיהון ועל כל מאן דעסקין באורייתא די באתרא הדין ודי בכל אתר ואתר יהא להון ולכון שלמא רבא הנא וחסדא ורחמי וחי אריכי ומזוני רויחי ופורקנא מן קדם אבוהון די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן: עושה שלום במרומיו הוא ברחמי ועושה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן:

תפלה על הנפטר לאחר הלמוד

לאיש: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגי בן פלוגי) וגמול נא עמו בחסדך הגדול לפתח לו שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתו באהבה ובחבה. ושלח לו מלאכיד הקדושים והטהורים להוליכו ולהושיבו תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכנתך, ולהשביעו מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתבי, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתבי, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותו מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לו על כל פשעיו. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לו זכיותיו וצדקותיו אשר עשה. ותשפיע לו מנשמתו לרשן עצמותיו בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתבי, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. וישכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל יראה פני גיהנם. ונשמתו תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותו בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

לאשה: אנא ה' מלא רחמים אשר בידך נפש כל חי ורוח כל בשר איש, יהיה נא לרצון לפניך תורתנו ותפלתנו בעבור נשמת (פלוגית בת פלוגית) וגמול נא עמה בחסדך הגדול לפתח לה שערי רחמים וחסד, שערי גן עדן, ותקבל את נשמתה באהבה ובחבה. ושלח לה מלאכיד הקדושים והטהורים להוליכה ולהושיבה תחת עץ החיים אצל נשמות הצדיקים והצדקניות וחסידים וחסידות להנות מזיו שכנתך, ולהשביעיה מטובך הצפון לצדיקים. והגוף ינוח בקבר במנוחה נכונה בחדוה ובשמחה ובשלום, כדכתיב, יבא שלום ינוחו על משכבותם הולך נכוחו. וכתבי, יעלו חסידים כבוד ירננו על משכבותם. וכתבי, אם תשכב לא תפחד ושכבת וערבה שנתך, ותשמר אותה מחבט הקבר ומרמה ותולעה. ותסלח ותמחול לה על כל פשעיה. כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא. וזכר לה זכיותיה וצדקותיה אשר עשתה. ותשפיע לה מנשמתה לרשן עצמותיה בקבר מרוב טוב הצפון לצדיקים, דכתיב, מה רב טובך אשר צפנת ליראיך, וכתבי, שמר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה. ותשכון בטח בדרך ושאנן מפחד רעה, ואל תראה פני גיהנם. ונשמתה תהא צרוכה בצרור החיים ולהחיותה בתחית המתים עם כל מתי עמך ישראל ברחמים, אמן:

לימוד ספר הזוהר נשגב מאוד לטהר ולקדש הנפש, ואפילו אי לא ידע מאי קאמר ושוגה בו שגיאות הרבה הוא חשוב לפני הקדוש ברוך הוא... בלימוד זוהר הקדוש אפילו באין מבין כלל, חשוב ומקובל ומרוצה לפני ה' וכו'. (פלא יעץ אותך, זוהר)
וכן נתן מרן האר"י תיקון לבעל תשובה שיאמר חמשה דפין זוהר או תיקונים בכל יום (מורה באצבע להחיד"א אות מ')

אין אדם יכול לבוא אל קצת השגת גדולתו ורוממותו ית"ש מכל למודיננו כמו מלימודי חכמת הקבלה, ביחוד מלימוד ספר הזוהר הקדוש והתיקונים, חכמת אדם תאיר פניו מריבוי העולמות העליונים הקדושים לאין קץ וסוף ותכלית. (יסוד ושורש העבודה, שערי השישי, שער הניצוץ)

הנני רושם לך תלמידי המובהק הרב הגאון הקדוש מ' יעקב יוסף הכהן ג"י בקצרה על נייר קטן בכיון בכדי שתשא אותו בכל עת. קבלתי ממורי ורבי וכו' [הבעש"ט], תיקונים ילמד בכל השנה בכל יום. (כתר שם טוב)

מכתב מורנו הבעש"ט: לכבוד... ככל לילה קודם השינה ממש תלמוד מאמר אחד מתיקוני הזוהר הקדוש ואז תישן בטח ובל תירא בעזה"ת, והשי"ת יטע בלבנו אהבתו ויראתו דוקא אמון כ"ר. מנאי מורו ישראל כמוהר"ר אליעזר בעל שם ממועזבון.

[כתר שם טוב]